

نمایی از اختلالات زبان و گفتار در کلینیک های توان بخشی و راهکارهای ارتقای خدمات گفتاردرمانی کودکان

دکتر سید محسن اصغری نکاح (دکترای روان شناسی و آموزش کودکان استثنایی، استادیار دانشگاه فردوسی مشهد)

نرگس کاربزنوئی (کارشناس ارشد گفتاردرمانی، مدیر مرکز توانبخشی جسمی حرکتی)

مقدمه: فعالیت های تخصصی گفتار درمانی یکی از حوزه های اصلی کلینیک های توان بخشی است که طیفی از مراجعان با اختلالات گفتار و زبان (SLD)، اختلالات فراگیر رشد (PDD)، اختلالات یادگیری (LD)، فلج مغزی (CP)، کم توان ذهنی (MR) و چند معلولیتی را تحت پوشش قرار می دهد هدف: هدف اصلی بررسی حاضر پایش موردی و ترسیم نمای اختلالات گفتار و زبان شایع مراجعان و تدوین راهکارهای ارتقای خدمات گفتار درمانی می باشد.

روش اجرا: پژوهش حاضر به شیوه استنادی و با رویکرد اقدام پژوهی انجام پذیرفته است که طی آن با بررسی اسناد و پرونده های مراجعان به بخش گفتاردرمانی و براساس تجارب حرفه ای و واکای فرایند عمل، ضمن مقوله بندی اختلالات رایج زبانی-گفتاری مراجعان، با تامل در خدمات حرفه ای آرایه شده راهکارهای توسعه و ارتقای خدمات گفتاردرمانی استخراج و آرایه شده است.

یافته ها: بصورت کلی یافته های پژوهش نشان می دهد، مراجعان به گفتار درمانی مرکز توانبخشی در زمستان بازه زمانی 1390 عبارت بودند از: تعداد 71 مراجع در سنین مختلف و با انواع اختلالات گفتار و زبان که از این تعداد 23 نفر دختر و 48 نفر پسر هستند. محدوده سنی مراجعین از 1 تا 23 سال بوده است که میانگین سن آنها 6 سال می باشد. مدت حضور این افراد از یک هفته تا دو سال با میانگین حضور 10 ماه و تعداد دو جلسه در هفته می باشد. تعداد افراد براساس انواع اختلالات گفتاری بدین شرح است: انواع اختلالات تأخیری 38 نفر که (54 درصد) است، مشکلات زبانی 41 نفر (58 درصد)، اختلالات گفتاری صرف 12 نفر (17 درصد)، اختلالات

تولیدی با مشکل تلفظ 16 نفر (23 درصد) و مشکلات صوتی 9 نفر (13 درصد) از مراجعین می باشد. علل اختلال شامل: اسیبهای مغزی 54 نفر (76 درصد)، اختلالات متابولیک 3 نفر (4 درصد)، کم توانی ذهنی 5 نفر (7 درصد)، تأخیر در رشد گفتار 2 نفر (3 درصد)، انواع اختلالات حسی 19 نفر (27 درصد) می باشد. نتایج نشان می دهد اختلالات زبانی بیشترین حجم مراجعین به این کلینیک را داشته است و همچنین اختلال در کاربرد گفتار و زبان غالب مشکل مراجعین با علل مختلف بوده است.

نتیجه گیری: از منظر خدمات گفتار درمانی "کاربرد گفتار" و شیوه های تقویت آن به می بایست در کانون توجه مداخلات گفتار درمانی قرار گیرد. ارتقای خدمات گفتاردرمانی در کلینیک های توانبخشی و توسعه هویت حرفه ای آن نیازمند تدابیری است از جمله: تربیت دانشجویان با کارآموزی در کلینیک ها، تدوین بسته های آموزش خانواده در حیطه گفتار درمانی، تلفیق گفتاردرمانی و بازی درمانی، و اجرای گزارش موردی، کارگاههای تداوم آموزش بارویکرد مساله محور برای ارتقای دانش و مهارت افزایی گفتاردرمانگران شاغل، که کاربست این موارد و ایده های برای پژوهشگران مورد بحث قرار می گیرد.

خدمات تخصصی گفتاردرمانی، کلینیک های توان بخشی، اختلالات رایج زبان و گفتار کودکان.

Poster